

NACIONALINIO MOKINIŲ KONKURSO „PRAEITIES STIPRYBĖ – DABARČIAI“ NUOSTATAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Nacionalinio mokinių konkurso „Praeities stiprybė – dabarčiai“ nuostatai reglamentuoja nacionalinio mokinių konkurso „Praeities stiprybė – dabarčiai“ (toliau – Konkursas) prioritetus, organizavimo tvarką, reikalavimus, darbų pateikimo Konkursui, vertinimo, dalyvių skatinimo tvarką ir kitą su Konkurso organizavimu susijusią veiklą.

2. Konkurso organizatoriai: Mobilizacijos ir pilietinio pasipriešinimo departamentas prie Krašto apsaugos ministerijos, Vilniaus universiteto Istorijos fakultetas, Lietuvos Respublikos kultūros ministerija ir Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnyba. Konkurso informacinis partneris – UAB „15min“.

II. KONKURSO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

3. **Konkurso tikslai** – ugdyti mokinių pilietiškumą ir istorinę savimone, skatinti savo gyvenamosios aplinkos (krašto) Laisvės kovų paveldo pažinimą, domėjimąsi Lietuvos gynybos sistema.

4. Konkurso uždaviniai:

4.1. skatinti domėjimąsi savo krašto Laisvės kovų istorija ir ją menančiais materialiais ir nematerialiais objektais bei Lietuvos valstybės istoriniu palikimu;

4.2. supažindinti su neginkluoto pasipriešinimo būdais;

4.3. stiprinti bendruomeniškumą ir pilietinį tapatumą įvairiuose Lietuvos regionuose;

4.4. ugdyti kritinį mąstymą, kūrybiškumą ir tiriamuosius gebėjimus.

III. KONKURSO DALYVIAI

5. Konkurse gali dalyvauti Lietuvos Respublikos bendrojo ugdymo mokyklų ir profesinių mokymo įstaigų **9–12 klasių mokinių** komandos (iki 6-ių tos pačios mokyklos mokinių). Komandų skaičius iš vienos mokyklos nėra ribojamas.

IV. KONKURSO PASKELBIMO TVARKA IR INFORMACIJOS SKLAIDA

6. Informaciją apie Konkursą organizatoriai skelbia Konkurso interneto svetainėje (www.if.vu.lt/praeities-stiprybe-dabarčiai) ir Facebook paskyroje www.facebook.com/pazinklaisve.

7. Informacinis skelbimas ir Konkurso nuostatai į mokyklas išsiunčiami iki 2025 m. spalio 31 d.

V. KONKURSO ETAPAI

8. Konkursą sudaro penki etapai:

8.1. **pirmasis (registracijos) etapas** vyksta iki **2025 m. lapkričio 28 d.** Šio etapo metu Konkursą dalyviai registruojasi užpildydami elektroninę registracijos formą, įrašydami joje pirmines tiriamojo darbo idėjas. Konkurse dalyvaujančias komandas registruoja jas kuriojantis mokytojas;

8.2. **antrasis (darbų rengimo) etapas** vyksta nuo 2025 m. lapkričio 28 d. iki **2026 m. vasario 27 d.:**

8.2.1. šio etapo metu Konkurse užsiregistravusios komandos atlieka tiriamąjį darbą, kurio apipavidalinimo forma yra iki 5 min. trukmės originalus, būtent šiam Konkursui parengtas vaizdo įrašas, kurį būtų galima pristatyti viešojoje interneto erdvėje. Viršijus leistiną vaizdo įrašo trukmę arba kilus abejonių dėl darbo originalumo, organizatoriai turi teisę pašalinti komandą iš Konkursą. Filmuko turinys gali būti įvairus – pagal pasirinktas išraiškos priemones (reportažas, meninis pasirodymas, pristatyta įamžinimo forma, interviu ir pan.);

8.2.2. Konkursą metu užsiregistravusias komandas konsultuoja istorikų bei kūrybininkų komanda;

8.2.3. Konkursą dalyviai iki **2026 m. vasario 27 d.** su atliktu darbu turi pateikti kūrybinio tiriamojo darbo aprašą (nuostatų priedas) ir atsiųsti Konkursą el. paštu pazinklaisve@gmail.com;

8.3. **trečiasis (darbų atrankos) etapas** vyksta nuo 2026 m. vasario 27 d. iki kovo 13 d. Šio etapo metu pirmoji Konkursą organizatoriai burianti vertinimo komisija vertina mokinių komandų sukurtus kūrybinius tiriamuosius darbus ir atranka dešimt geriausių darbų, kurie įkeliami į Konkursą informacinio partnerio www.15min.lt interneto svetainę ir perduodami antrajai, naujai suformuotai, iš įvairių sričių profesionalų suburtai, komisijai;

8.4. **ketvirtasis (Konkursą finalo) etapas** vyksta nuo 2026 m. kovo 13 d. iki gegužės 8 d.:

8.4.1. šio etapo metu balsuoja Konkursą informacinio partnerio www.15min.lt interneto svetainės lankytojai, ir vienas iš dešimties anksčiau vertinimo komisijos atrinktų darbų pelno specialųjį „žiūrovų favorito“ prizą;

8.4.2. dešimt komandų, kurių darbai buvo atrinkti komisijos, kartu su savo klase (iki 25 asmenų) kviečiamos dalyvauti „Pilietinio sąmoningumo ir istorijos dienos“ renginiuose Vilniaus universitete bei apsilankyti Lietuvos kariuomenės dalinyje ir su Lietuvos valstybingumu susijusiuose objektuose;

8.4.3. antroji komisija, atsiribojusi nuo organizatorių vertinimo ir burianti kitus įvairių sričių profesionalus, iki 2026 m. gegužės 8 d. išrenka galutinius I, II ir III vietų laimėtojus;

8.5. **penktasis (apdovanojimų) etapas** vyksta nuo 2026 m. gegužės 8 d. iki gegužės 29 d.:

8.5.1. trijų pirmųjų vietų laimėtojai ir žiūrovų simpatijas pelniusi komanda paskelbiami 2026 m. gegužės 8 d., o iki gegužės 29 d. laureatai apdovanojami Konkursą diplomais ir prizais;

8.5.2. Konkurse dalyvavusios komandos ir jas kuravę mokytojai pasibaigus Konkursą apdovanojami padėkos raštais.

VI. KONKURSO KŪRYBINIŲ TIRIAMŲJŲ DARBŲ ATLIKIMO SĄLYGOS

9. Kūrybinio tiriamojo darbo objekto (-ų) pasirinkimas:

9.1. objektas (-ai) turi būti Konkurso dalyvių gyvenamojoje vietovėje (savivaldybės, kuriai priklauso Konkurso dalyvių mokykla, ribose) arba kitaip su ja susijęs;

9.2. objektas (-ai) turi būti susijęs (-ę) su Lietuvos laisvės kovų arba Lietuvos valstybingumo istorija;

9.3. objektas (-ai) turi būti svarbus (-ūs) vietos bendruomenei.

10. Kūrybinio tiriamojo darbo kokybė:

10.1. tyrimas turi būti moksliskai objektyvus;

10.2. tyrimo metu turi būti remiamasi pagrįstais ir įvairiais šaltiniais (moksline literatūra, gyvų liudininkų pasakojimais, archyviniais dokumentais, internetiniais šaltiniais, kt.).

11. Kūrybinio tiriamojo darbo turinio ir formos raiška:

11.1. originalumas (darbas turi būti sukurtas tik šiam Konkursui ir anksčiau niekur neskelbtas) ir įtaigumas;

11.2. aktualumas ir perduodamos žinios aiškumas;

11.3. meninės formos pasirinkimo ir turinio atitikimas;

11.4. darbo forma – iki 5 min. trukmės vaizdo įrašas, įkeltas į interneto platformą *YouTube*, kuri būtų galima pristatyti viešojoje interneto erdvėje. Vaizdo įrašo turinys gali būti įvairus, priklausomai nuo pasirinktos išraiškos (reportažas, meninis pasirodymas, pristatyta įamžinimo forma, interviu ir pan.).

VII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

12. Pateikdami darbus Konkurso dalyviai visam autorių teisių apsaugos laikotarpiui neatlygintinai suteikia Konkurso organizatoriams neišimtinės teisės atkurti, išleisti, viešai skelbti, platinti Konkursui pateiktus darbus ar jų kopijas Lietuvoje ar užsienyje.

13. Autoriai turi teisę pateikti tokią medžiagą, į kurią turi autorių teises ir kuri sukurta nepažeidžiant trečiųjų asmenų teisių, o Konkursą organizuojančios institucijos neprisiima atsakomybės už autorių teisių pažeidimus pateiktoje medžiagoje.

14. Konkursas finansuojamas ir organizuojamas iš Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijos, Vilniaus universiteto Istorijos fakulteto, Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos, Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos, kitų institucijų ar programų biudžetinių ir projektinių lėšų bei iš kitų finansavimo šaltinių.

15. Konkurso organizatoriai sekdami šalies epidemiologinę situaciją bei vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos rekomendacijomis pasilieka teisę koreguoti konkurso eigą.

16. Konkurso kūrybinio tiriamojo darbo aprašą ir interneto platformoje *YouTube* paskelbto filmuko nuorodą prašome siųsti iki 2026 m. vasario 27 d. el. paštu pazinklaisve@gmail.com (tel. pasiteirauti +370 659 22 178).

Nacionalinio mokinių konkurso
„Praeities stiprybė – dabarčiai“ nuostatų
priedas

**KONKURSO
„PRAEITIES STIPRYBĖ – DABARČIAI“
KŪRYBINIO TIRIAMOJO DARBO APRAŠAS
2025–2026 M. M.**

Kur yra Jūsų pasirinktas objektas (-ai) (gyvenvietė, seniūnija, rajonas)?

Kodėl pasirinkote šį (šiuos) objektą (-us)?

Pagrįskite pasirinkto objekto (ar reiškinio) sąsajas su Laisvės kovų, šalies valstybingumo ir nepriklausomybės temomis.

Paiškokite, kokią žinią norima perteikti kūrinio.

Objekto pažinimui (tyrimui) naudotų šaltinių, medžiagos apibūdinimas (jų įvairovė ir gausa; galima pridėti sąrašus).

Mokykla:

Komandos vadovas:

Nariai:
